

30. DAN DUPINA Jubilej priredbe starije od lošinjskog Instituta Plavi svijet

Dupini su istinski simbol Lošinja

Slavlje života u moru

Danu dupina kroz sva tri desetljeća zadržana je komponenta podučavanja mališana o životu u moru kroz likovne radionice, igru i predavanja pa je tako bilo i ove godine: oporavljena želva puštena je u more, tražilo se blago, oslikavale torbe, održan je ekipni kviz o moru...

Bojan PURIĆ

Temeljena na izložbi dječjih likovnih radova o ovim morskim sisavcima, 1993. godine u Velom Lošinju pokrenuta je priredba Dan dupina, slaveći životinju koja je profilirana kao najprepoznatljiviji simbol Lošinja, jači i od u novije vrijeme sveprisutnog lika Apoksiomena. Dupini dugo već nemaju »reputaciju« štetočina koje remete rad ribarima, već stanuju u vizualnom identitetu i nazivima

gospodarskih subjekata različitih profila, prepoznatljivost su fontane koja krase glavni trg u Malom Lošinju kao spomenik povezivanju grada na vodovod iz Vranskog jezera 1960. godine (prvih tridesetak godina nešto južnije, a potom na novom položaju), a od 1999. do danas dupinima se na Lošinju najstavnije bavi Institut Plavi svijet. Sama priredba je, dakle, starija od instituta - pokrenula ju je svestrana Anica (Nena) Nosalj-Peršić. Četiri godine kasnije u organizaciju se uključila studentica biologije Jelena

Jovanović (sada: Jelena Basta) iz susjednog Malog Lošinja, da bi već dvije godine kasnije preuzela vodenje priredbe, u kojoj je i sada nezamjenjiva organizacijska poluga. Upravo 1999. godine utemeljen je Plavi svijet, pomalo preuzevši ulogu milanskog instituta Tet-hys (naziv koji su znanstvenici potkraj XIX. stoljeća dali oceanu otprije više desetaka milijuna godina, u tadašnjem znatno drugačijem rasporedu kopna i mora na Zemlji, a prema božici mora iz grčke mitologije) koji je dotad u lošinjskom akvatoriju proučavao život dupina.

Saturn opet u divljini

Isprva priredivan početkom kolovoza, a posljednjih godina na prvi srpanjski dan, Danu dupina kroz cijelo vrijeme zadržana je komponenta podučavanja mališana o životu u moru kroz likovne radionice, igru i predavanja, a ovisno o mogućnostima organizatora pridodavani su i drugi sadržaji.

Vraćanje oporavljene kornjače Saturn u more

Ovog srpnja održan je trideseti po redu Dan dupina, a program je započet u znak morskih kornjača, životinja koje su također u fokusu zanimanja Plavog svijeta. Na Žaliću, novijim generacijama Lošinjana poznatom prema komercijalnom nazivu Borik, u more je vraćena želva nazvana Saturn, pronađena još dvije kornjače u ožujku u luci Velog Lošinja, pothlađena i iscrpljena. Otada Saturn, unatoč danom

imenu - ženka, prošla je tretman u oporavištu za morske kornjače Plavog svijeta kraj Velog žala u Malom Lošinju te u vanjskom bazenu uz zapadnu obalu otoka, koji služi kao prijelazno mjesto uoči povratka u divljinu. Saturn je opremljena odašiljačem pričvršćenim za oklop, što će znanstvenicima, a preko njih i široj javnosti, omogućiti saznanja o njenom daljnjem kretanju Jadranom i Mediteranom.

Čisti otok, čisto more
U parku iza župne crkve i uz stazu prema rtu Leva, u predvečerje je sve vrvjelo od mališana; ondje su organizirana igra Potraga za skrivenim blagom i likovna radionica oslikavanja platnetnih torbi. Ovom prilikom su bili izloženi likovni radovi djece iz lošinjske Osnovne škole Marija Martinolića pod motom »Čisti otok, čisto more«. Istovremeno su odraslima predstavljeni projekti u kojima sudjeluje Plavi svijet, i to LIFE Delfi kojim se nastoji smanjiti kontakt dupina i

ribarskih mreža, te Marine Ranger, program koji svim zainteresiranim omogućuje da preko mobitela dojavu mjesto na kojem su vidjeli dupina i time pomognu istraživačkom timu u radu. Nakon lanijske premijere, održan je ekipni kviz o moru, kojemu se odazvalo osam ekipa s Lošinja i Cresca: pretežno je bila riječ o društvima koja se redovno natječu u lošinjskoj kviz-ligi. U odnosu na prošlu godinu, novost je bila promjena mjesta održavanja, umjesto u prostoru Plavog svijeta, kviz je održan u obližnjoj dvorani nedavno »probudeno« Kina Veli Lošinj. Jedan prigodni događaj održan je 2. srpnja, bio je to koncert lošinjske rock-skupine Koma atmosfera, trojka kojeg čine Renato Baričević, Filip Vlakančić i Jan Vlakančić, a koji je izveo interpretacije domaćih i međunarodnih rock-hitova iz raspona od pedesetak godina, na zadovoljstvo troznamenastog broja posjetitelja na rivi. Koncerti su konstanta Dana dupina, a na prošlom jubileju, prije pet godina, nastupio je Darko Rundek sa svojim Cargo Triom.

U podmorje uz pomoć virtualnih naočala

Naočale za virtualnu stvarnost, novost u ponudi

I lošinjski se institut ove godine priključio trendu naočala za tzv. virtualnu stvarnost, pa je tako u njihovom sjedištu, Edukacijskom centru o moru u luci Velog Lošinja, od ovoga ljeta moguće donekle doživjeti život u podmorju, s naglaskom na štetne učinke podvodne buke na morske životinje. Za ovu nabavku Plavi svijet dobio je sredstva EU-a, preko Lokalne akcijske grupe Vela vrata

Za kraj fešte, grupa Koma atmosfera

1993.

godine u Velom Lošinju pokrenut je Dan dupina, slaveći najprepoznatljiviji simbol Lošinja